

Κρίση και προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE

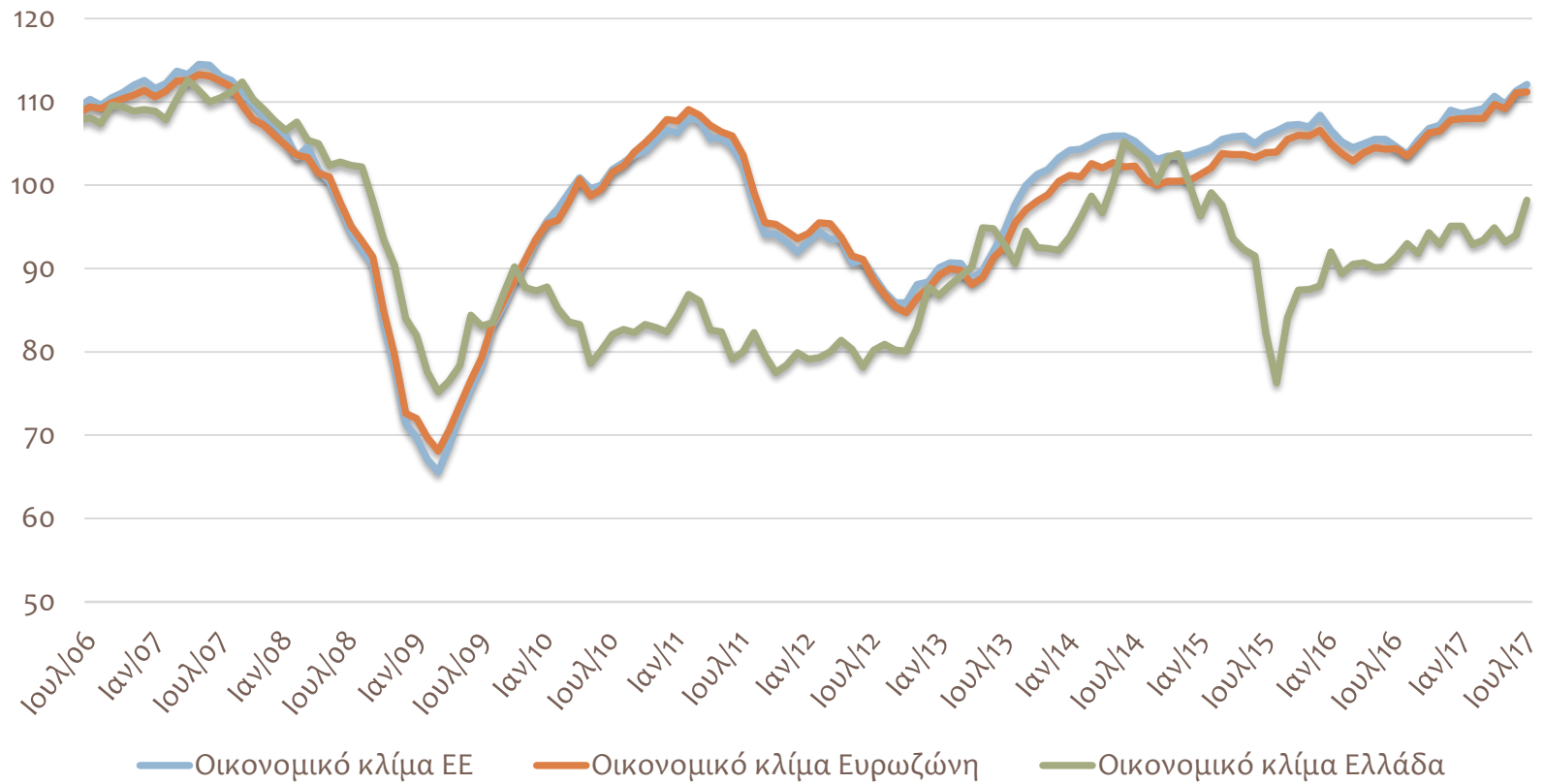
Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

(vettas@iobe.gr, www.iobe.gr, <http://www.aueb.gr/users/vettas>)

Global Link

Αθήνα, 27 Σεπτεμβρίου, 2017

Δείκτης οικονομικού κλίματος (www.iobe.gr)

Πηγές IOBE / DG ECFIN, European Commission

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη

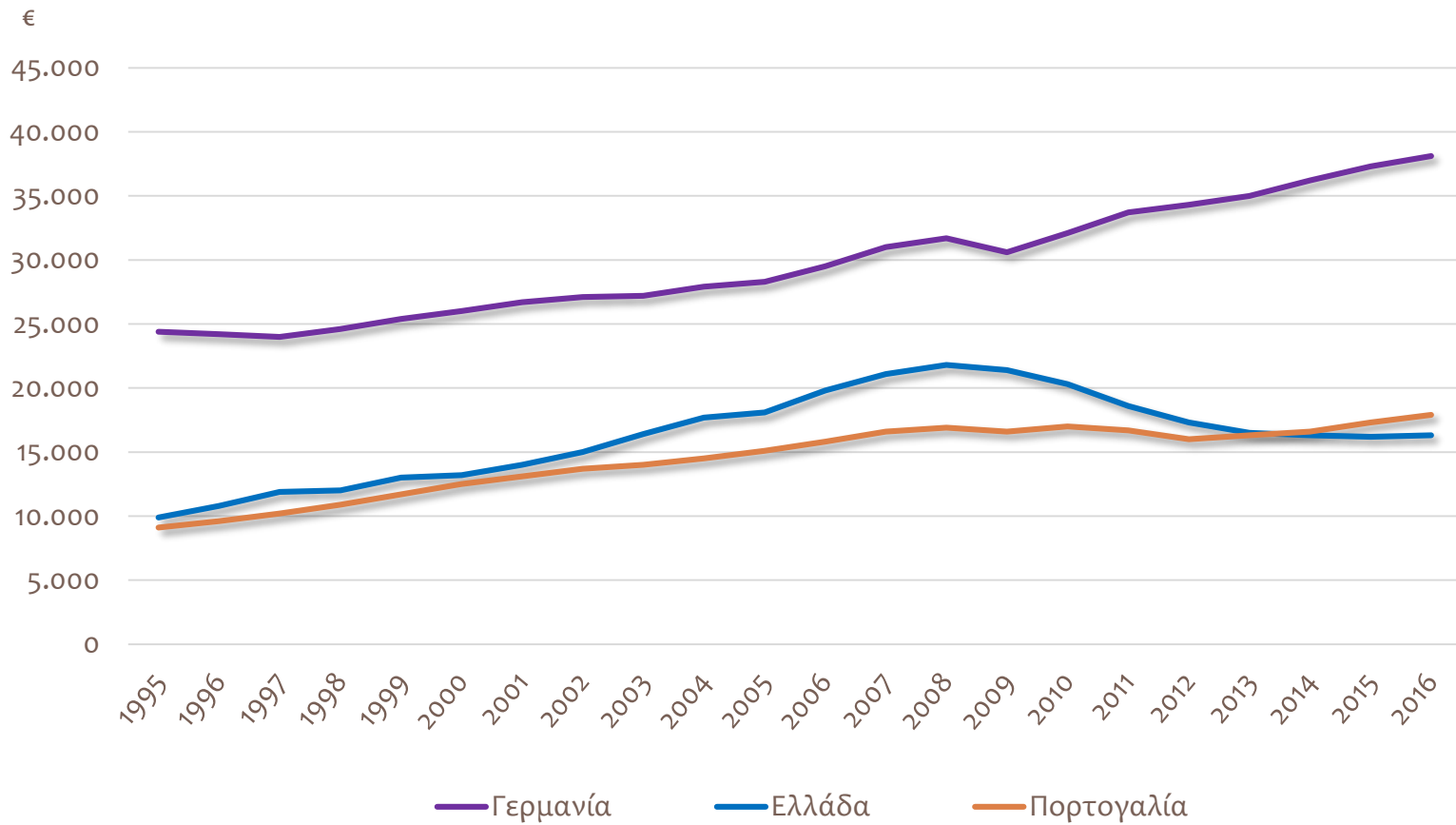
Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη	2009	2014	2015	2016	2017*
ΑΕΠ	-3,1	0,7	-0,2	-0,05	1,5
Ανεργία	9,5	26,5	24,9	23,5	22,2
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ¹	-15,6	-3,6	-7,5	0,7	-0,3
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών	-14,4	-3,0	0,0	-0,6	-1,2
Εναρμονισμένος Πληθωρισμός	1,3	-1,4	-1,1	0,0	1,2
Επενδύσεις Πάγιου Κεφαλαίου	-13,7	-2,8	-0,2	-0,01	9,0

¹Συμπεριλαμβανομένων των κρατικών ενισχύσεων στον τραπεζικό τομέα

* Προβλέψεις IOBE

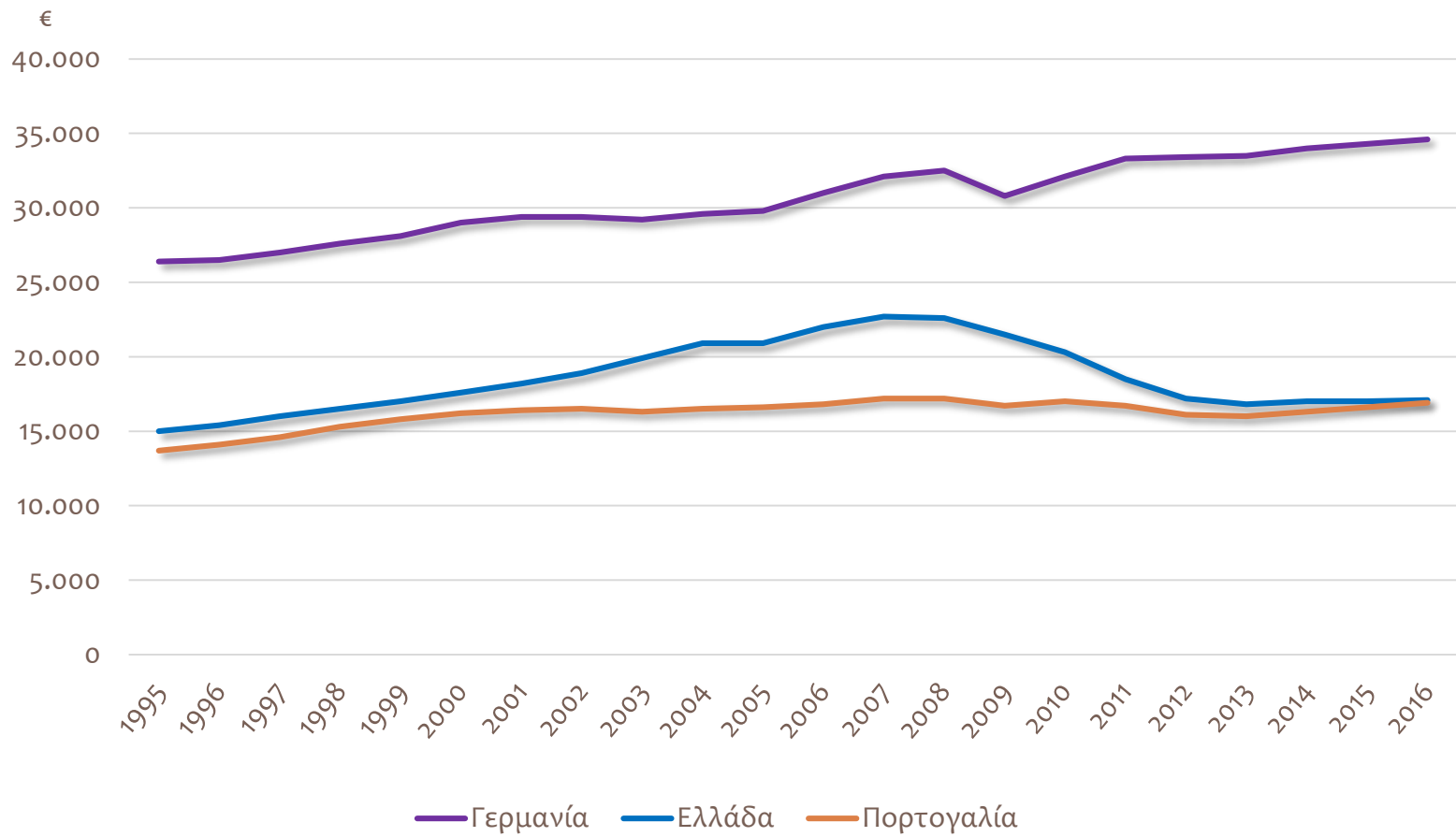
Πηγές: Eurostat, ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, τρέχουσες τιμές

Πηγή: Eurostat

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010

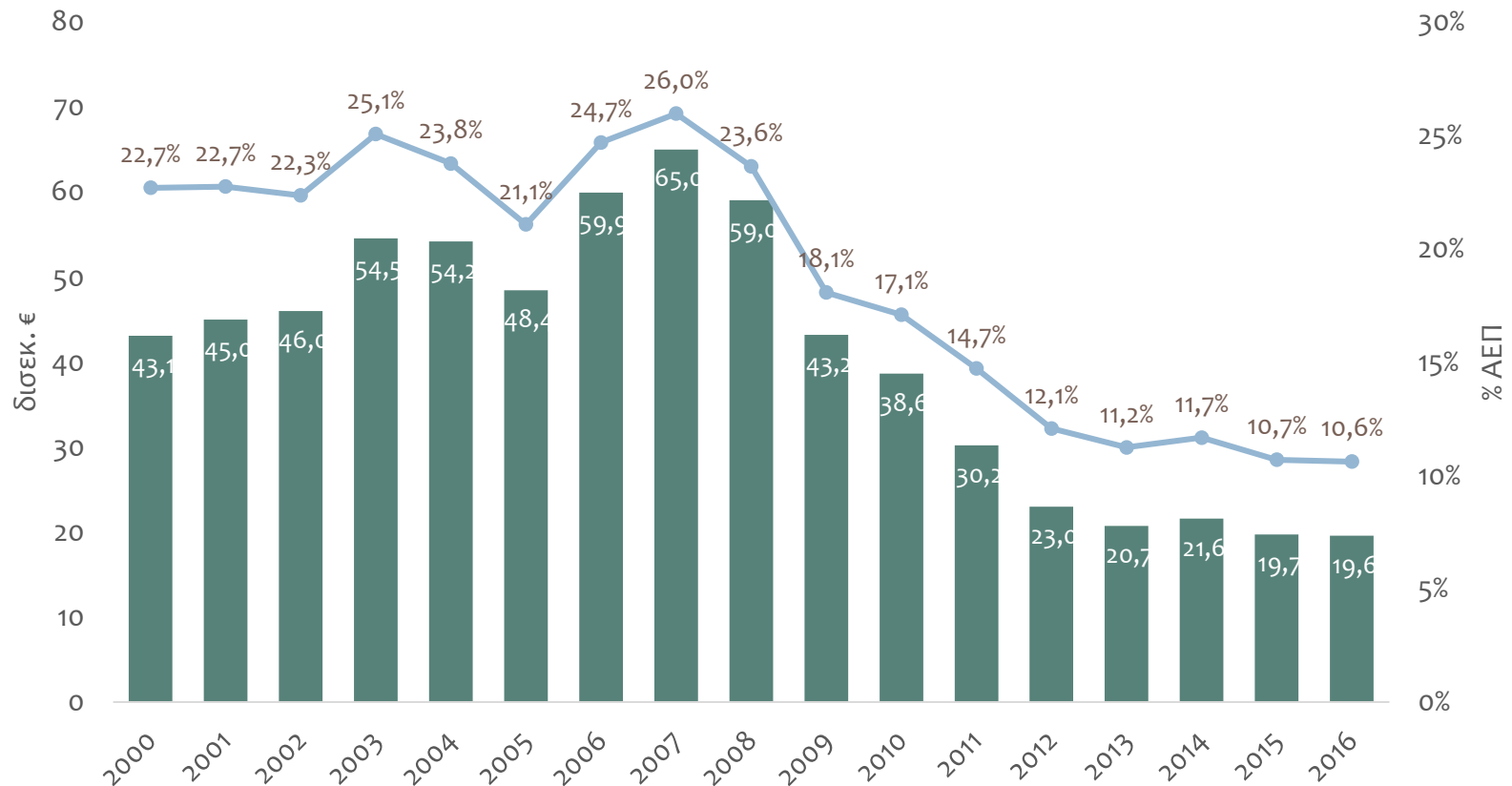
Πηγή: Eurostat

Επενδύσεις – Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2017, European Commission

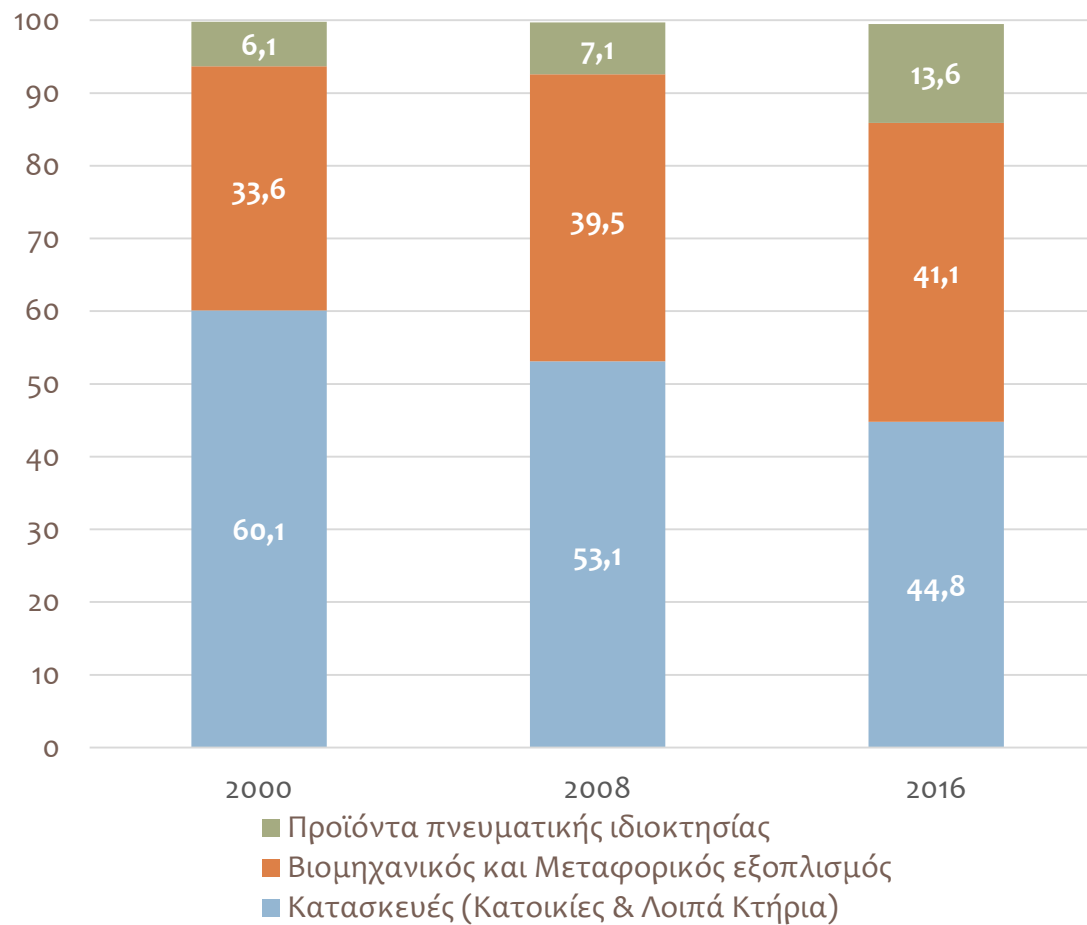
Επενδύσεις;

Πηγή:ΕΛ.ΣΤΑΤ.

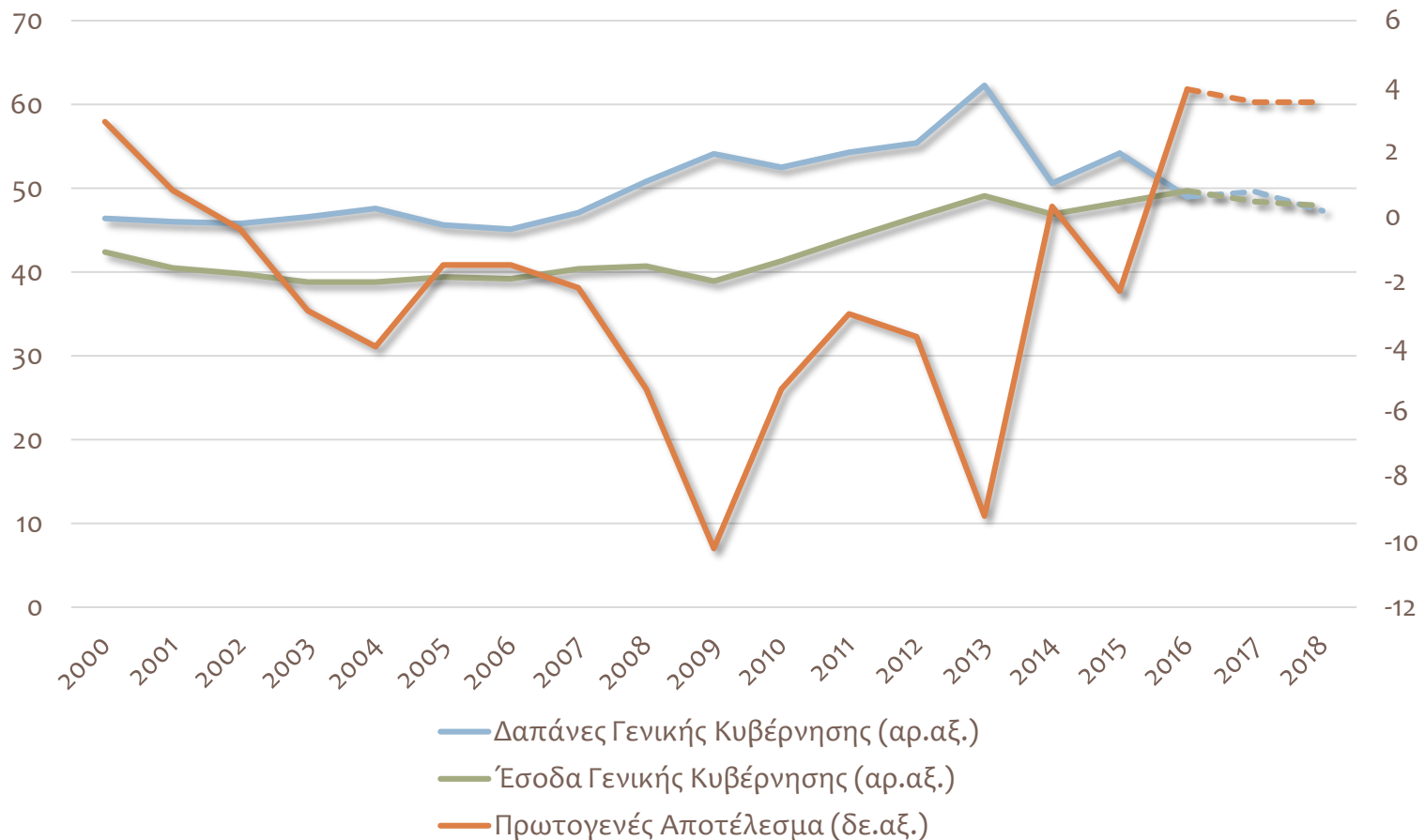
- Μέγιστο ύψος επενδύσεων το 2007 (€65,0 δισεκ.)
 - Υψηλότερες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το 2007 (26,0%)
- Δραματικά χαμηλότερα το 2016 (€19,6 δισεκ. και 10,4% του ΑΕΠ)

Κατηγορίες παγίου κεφαλαίου

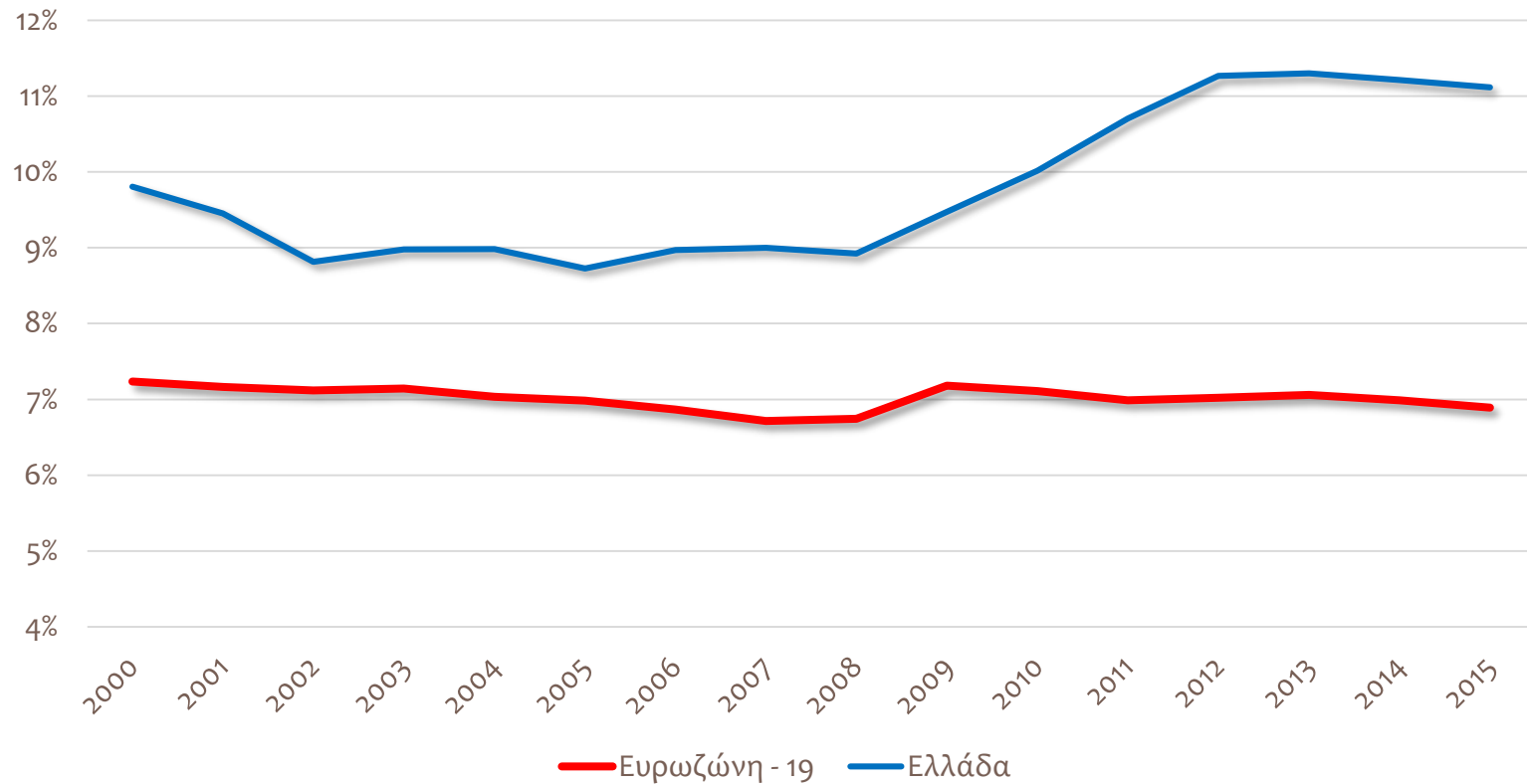
Πηγή: Eurostat

Δημόσια Έσοδα - Δαπάνες - Πρωτογενές Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2017, European Commission

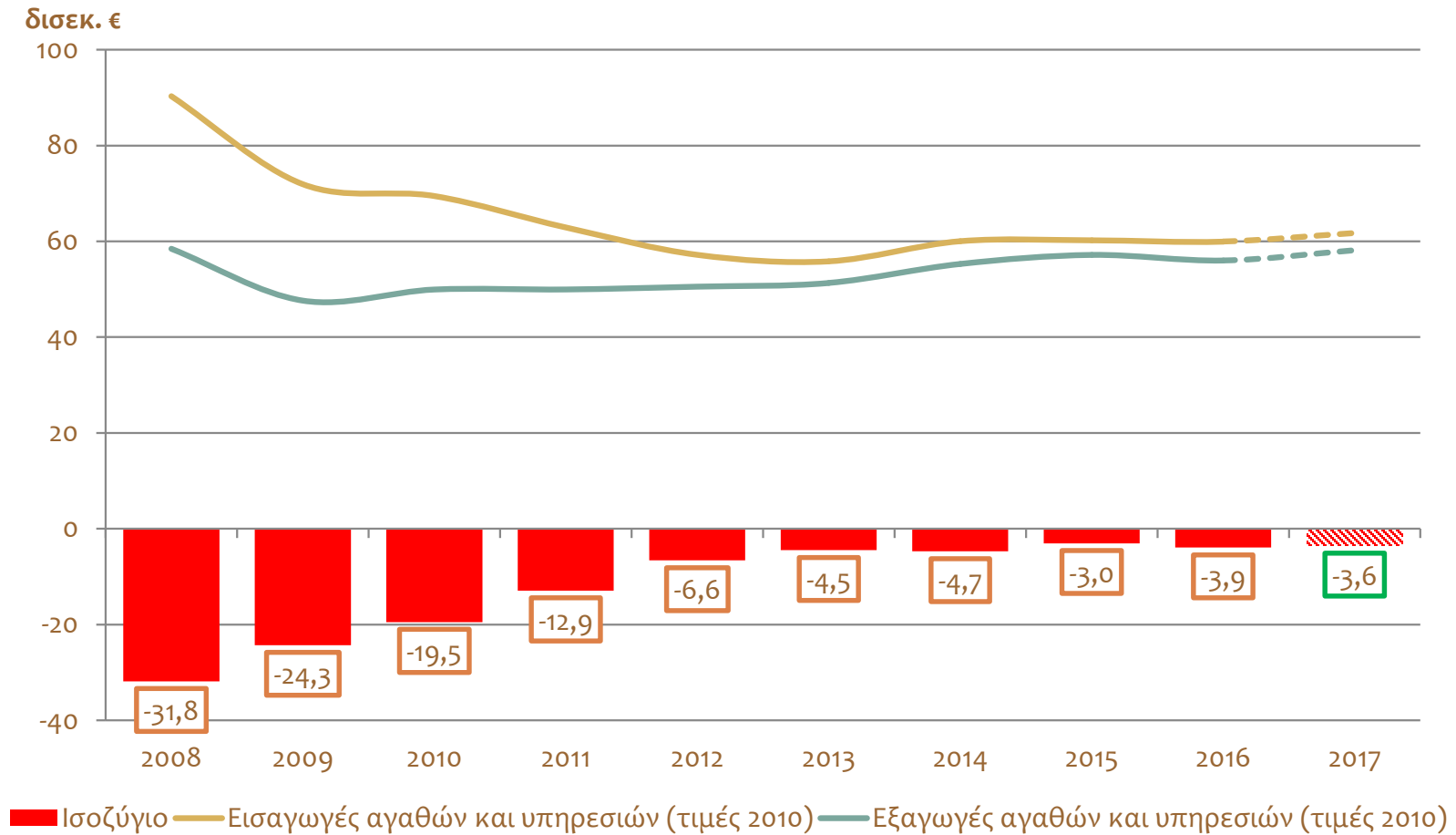
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία δημόσιου τομέα (% εγχώριας ΑΠΑ)

Πηγή: Eurostat

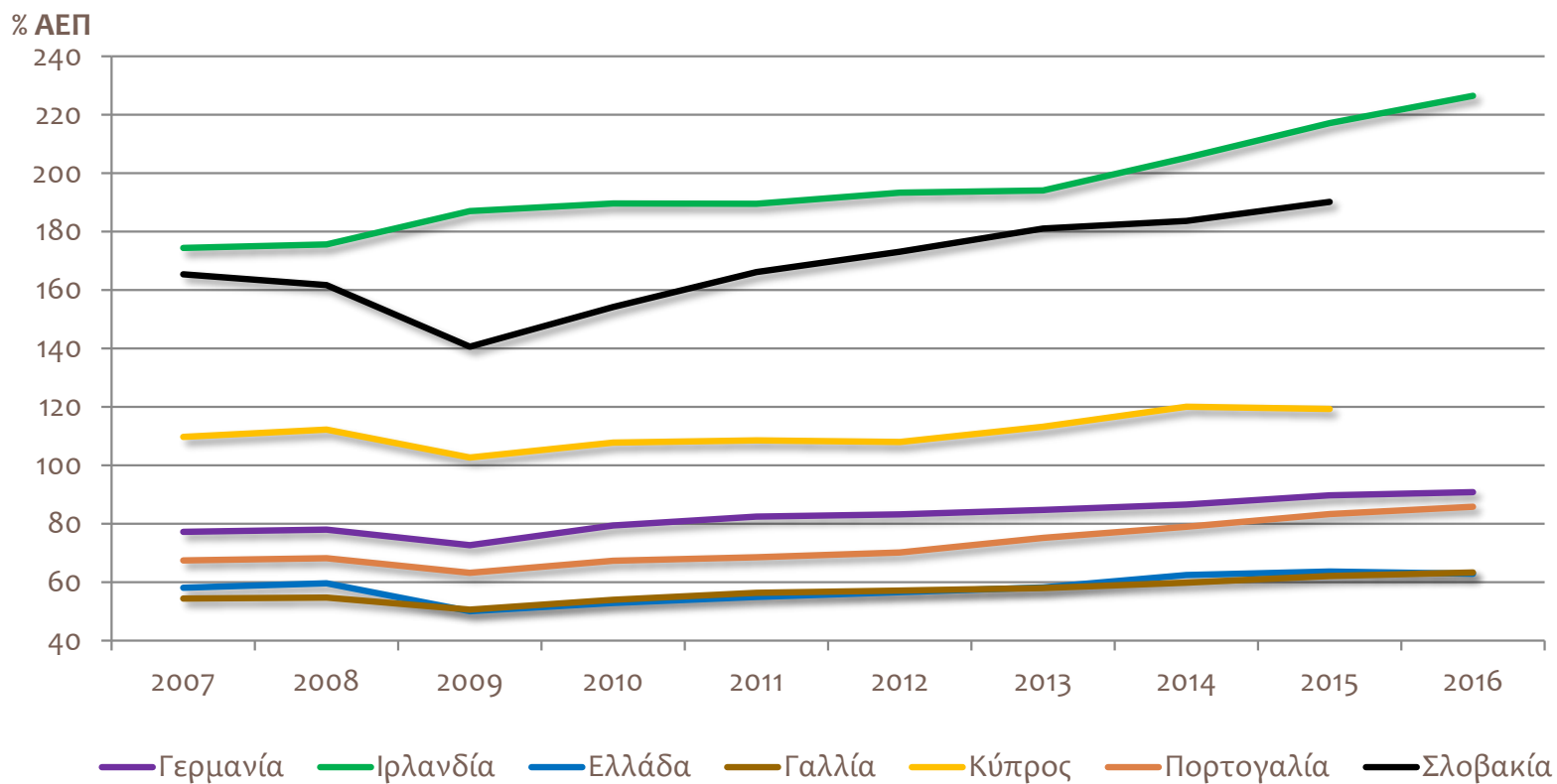
- Η συμμετοχή του δημόσιου τομέα στην οικονομική δραστηριότητα αυξήθηκε από το 2008 κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες της εγχώριας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας
- Ο ρόλος του κράτους παραμένει σημαντικότερος στην Ελλάδα από ότι στην Ευρωζώνη
 - Η απόσταση από το Μ.Ο. της Ευρωζώνης διπλασιάστηκε μεταξύ 2008-2014: από 2 σε 4 ποσοστιαίες μονάδες της Α.Π.Α.

Εμπορικό Ισοζύγιο (αγαθών – υπηρεσιών)

Πηγή: AMECO

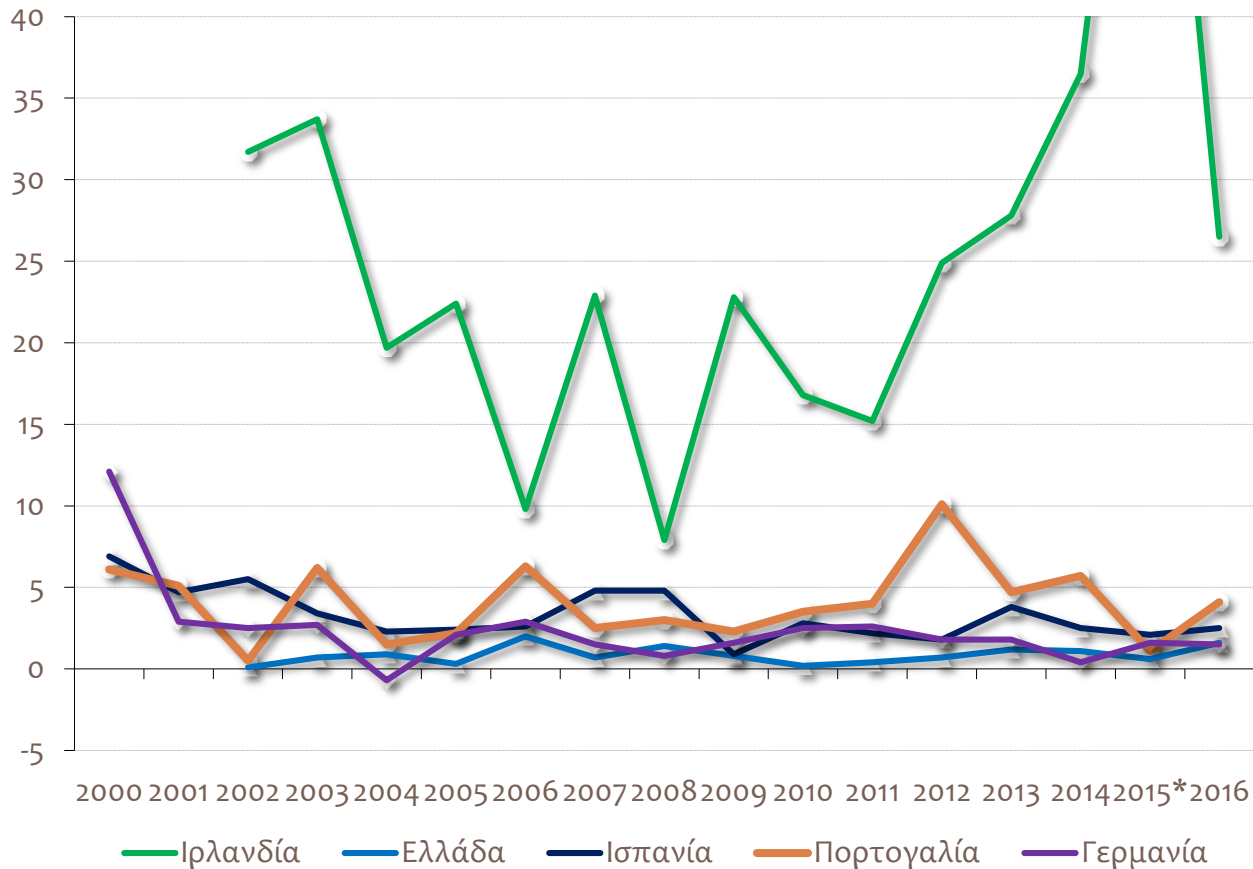
Ανοικτή οικονομία;

Πηγή: Eurostat

- Το άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών ως % του ΑΕΠ εξακολουθεί να είναι στην Ελλάδα εκ των χαμηλότερων στην περιφέρεια της Ευρωζώνης
- Ενώ πρέπει να εξελιχθεί σε μια μικρή, ανοικτή οικονομία, η ελληνική οικονομία παραμένει κλειστή

Ξένες άμεσες επενδύσεις (% ΑΕΠ)

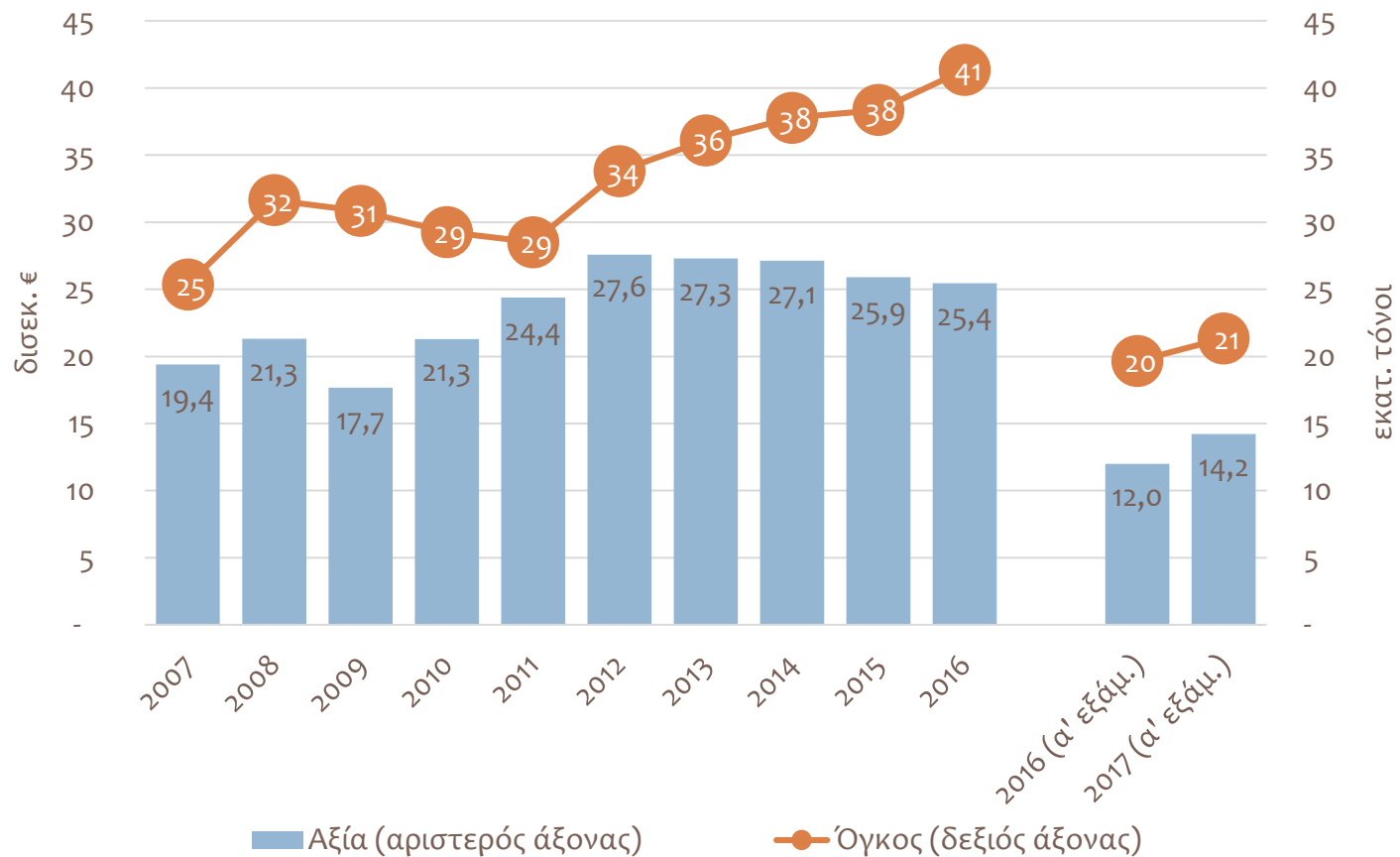

ΞΑΕ (% ΑΕΠ)		
	2000-2008	2009-2016
Γερμανία	3,0%	1,7%
Ιρλανδία	21,2%	30,1%
Ελλάδα	0,9%	0,8%
Ισπανία	4,2%	2,3%
Πορτογαλία	3,7%	4,4%

* Ιρλανδία: 70,6% του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

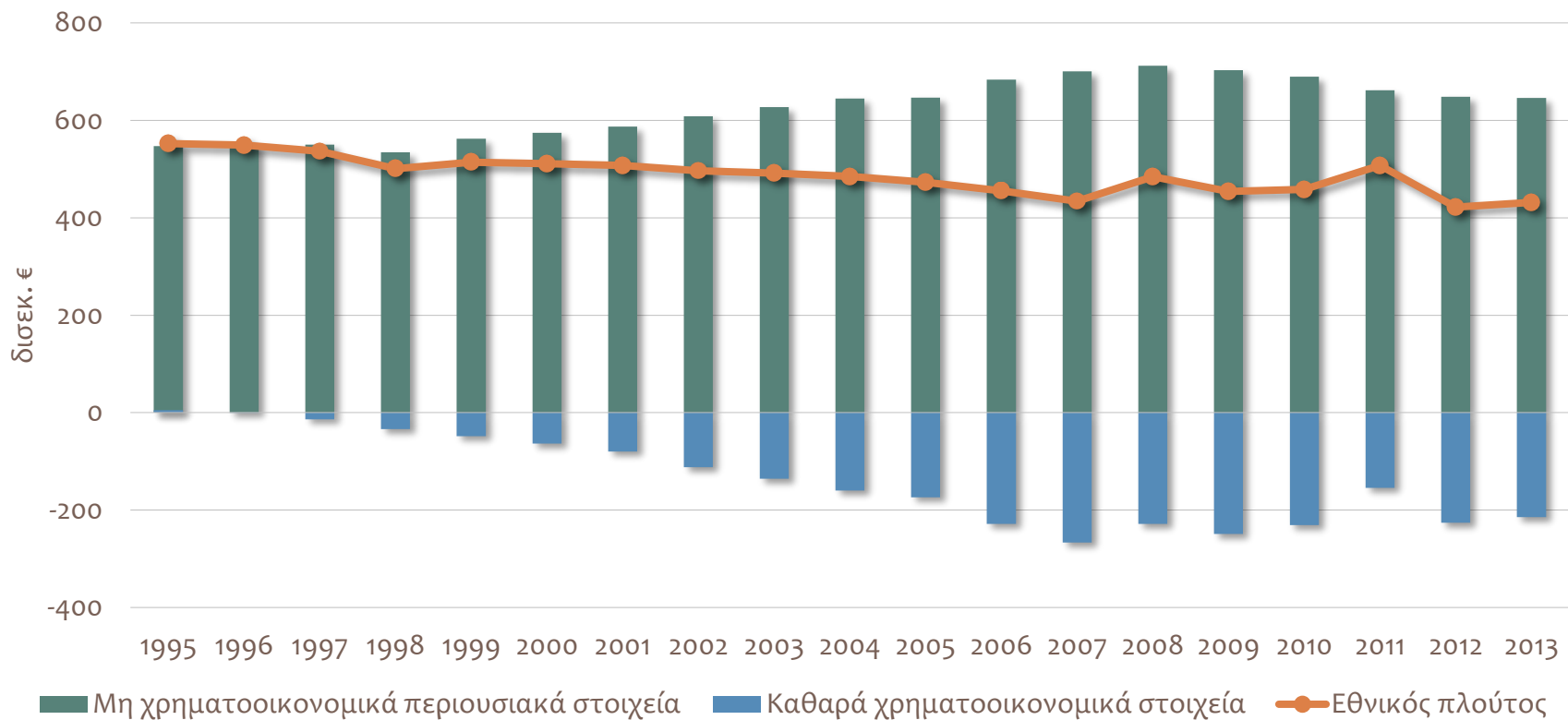
Εξαγωγές αγαθών - αξία έναντι όγκου

Πηγή: Eurostat

- Μεταβολή αξίας εξαγωγών, 2007-2015: +33%
- Μεταβολή όγκου εξαγωγών, 2007-2015: +51%

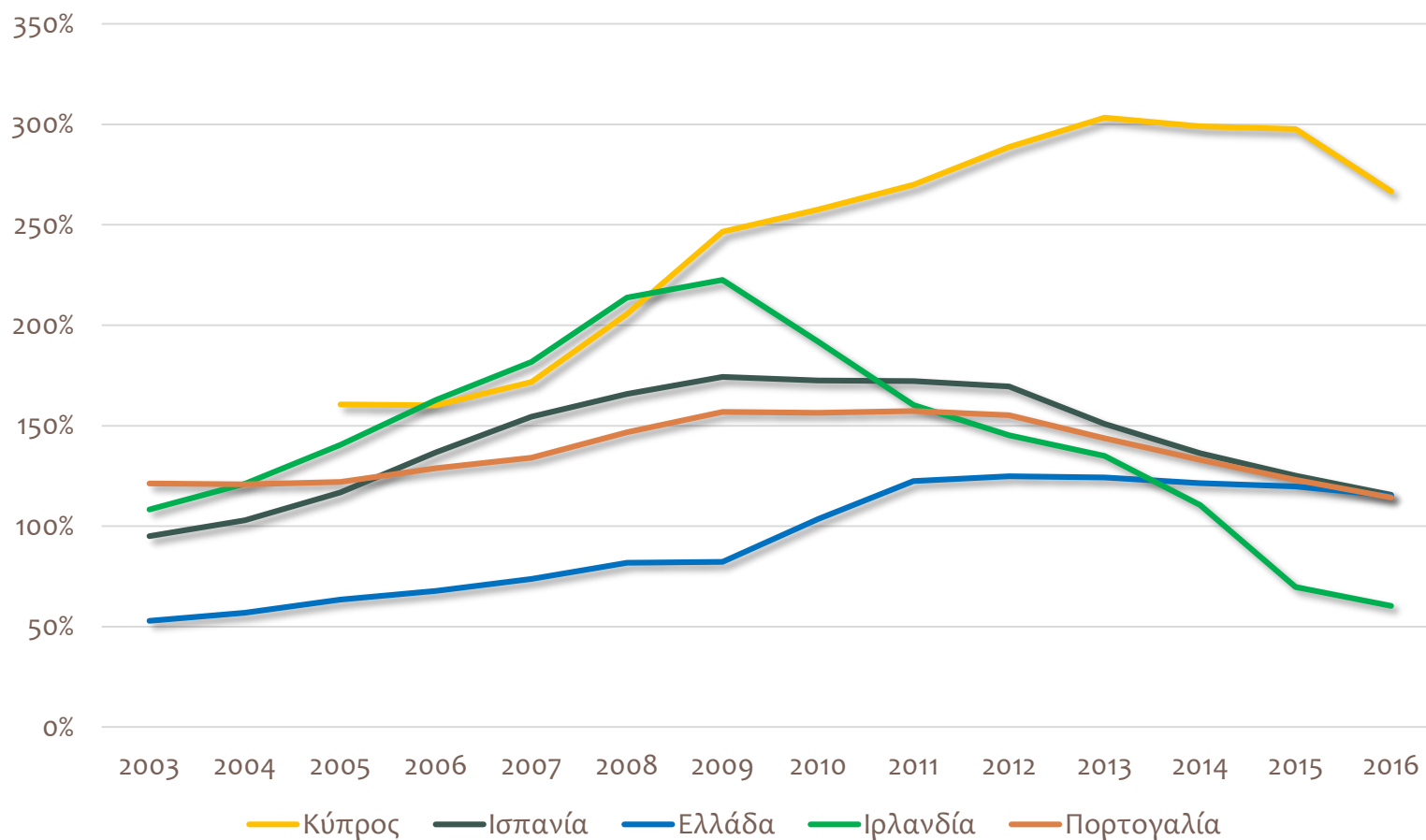
Εθνικός πλούτος; (σε σταθερές τιμές 2010)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Πτώση του εθνικού πλούτου από €552 δισεκ., το 1995 σε €484 δισεκ., το 2008 και σε €432 δισεκ., το 2013,
 - Αύξηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από €547 δισεκ. το 1995 σε €712 δισεκ. το 2008 και πτώση έπειτα (€646 δισεκ. το 2013)
 - Μεταβολή του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με το υπόλοιπο κόσμο από μικρό πλεόνασμα το 1995 (€5 δισεκ.) σε μεγάλο έλλειμμα το 2008 (€249 δισεκ.)

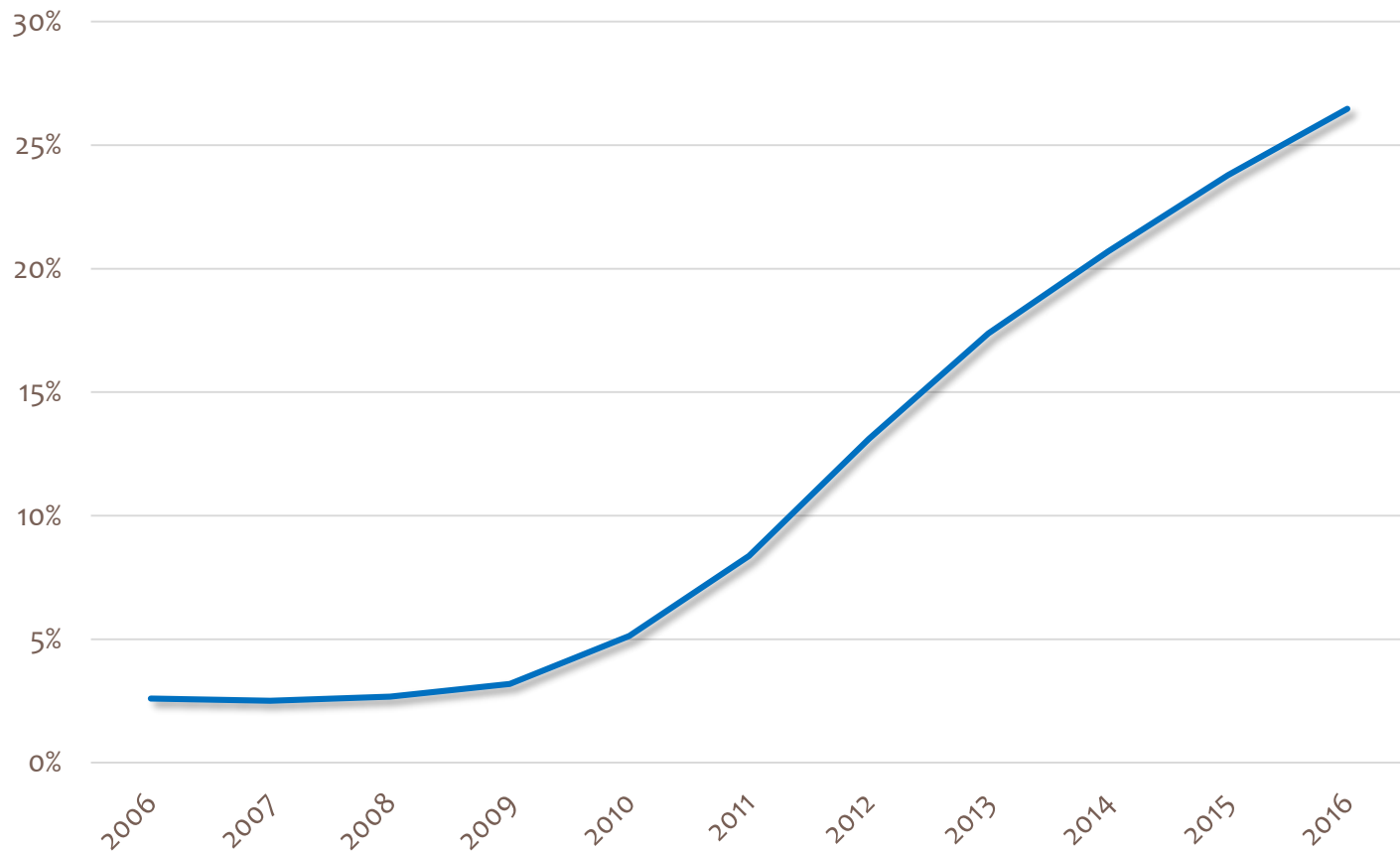
Δάνεια Ιδιωτικού τομέα* (%ΑΕΠ)

* Περιλαμβάνονται δάνεια σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκτός των τραπεζών, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, επενδυτικά ταμεία εξαιρουμένων όσων δραστηριοποιούνται στις αγορές χρήματος, νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που εξυπηρετούν νοικοκυριά

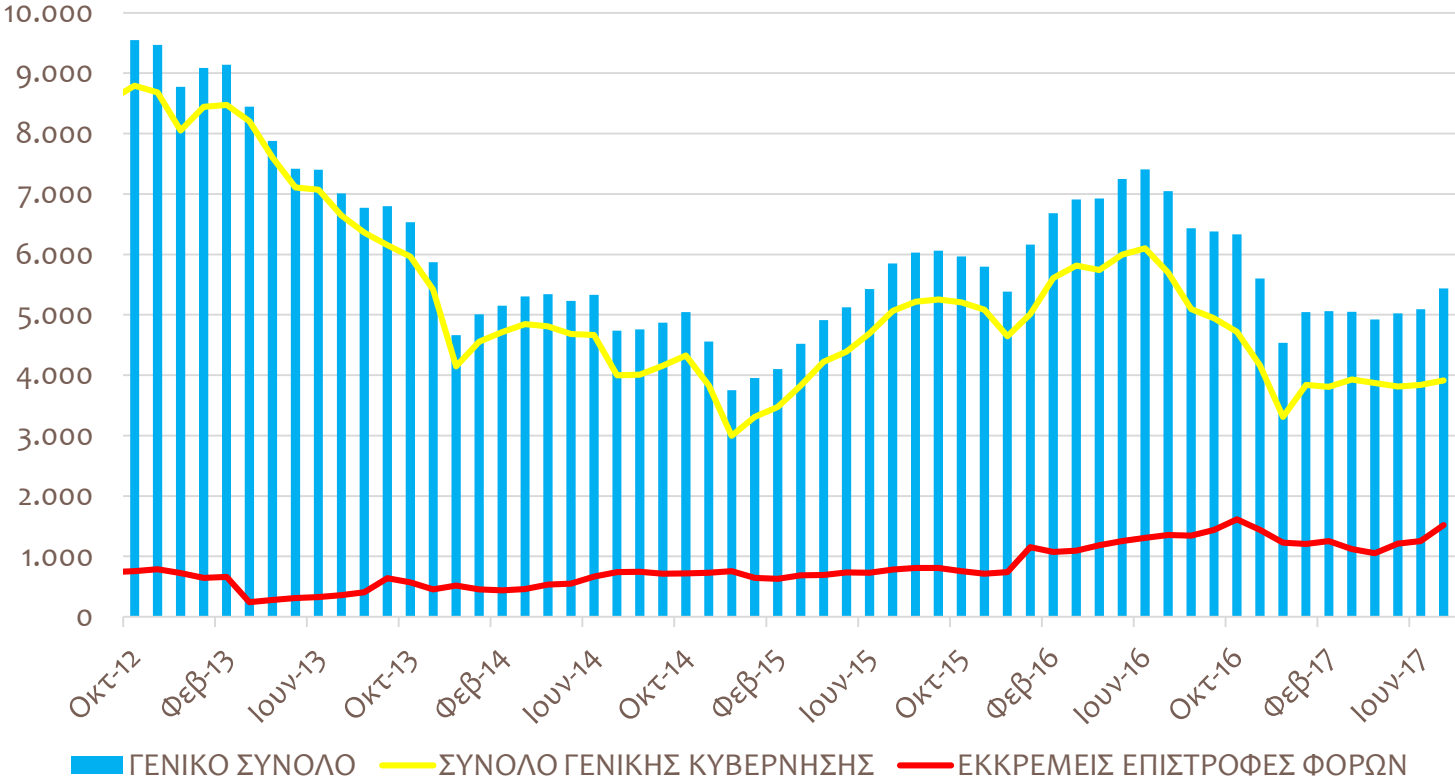
Πηγή: ΕΚΤ

Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων (% ΑΕΠ)

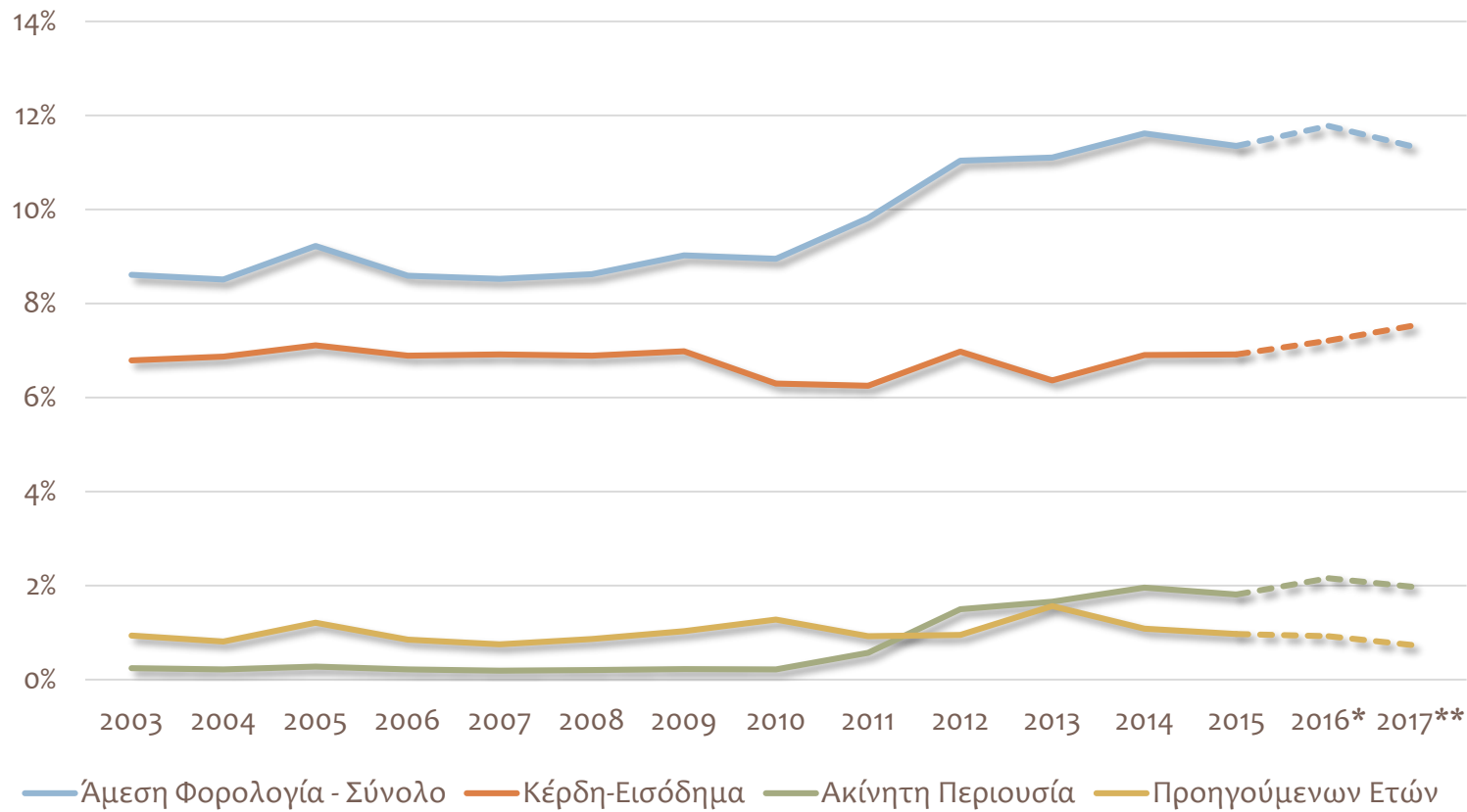
Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος/Eurostat

Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων οφειλών δημοσίου (εκατ. €)

Πηγή: Μηνιαία Στοιχεία Δελτίων Γενικής Κυβέρνησης, Υπουργείο Οικονομικών

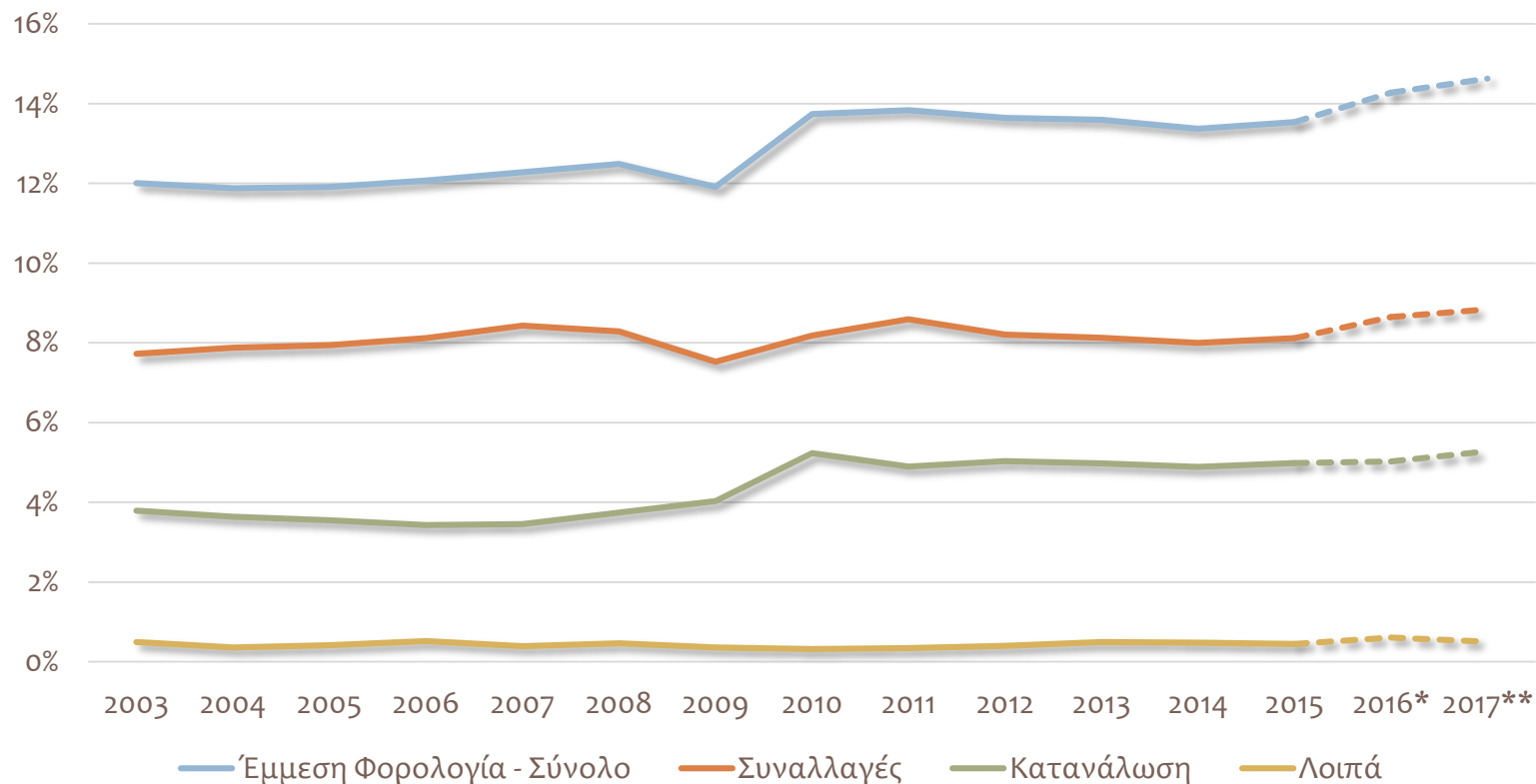
Άμεση φορολογία (% ΑΕΠ)

* Εκτίμηση** Πρόβλεψη

Πηγή: Κρατικός Προϋπολογισμός, 2005-2017, Υπουργείο Οικονομικών

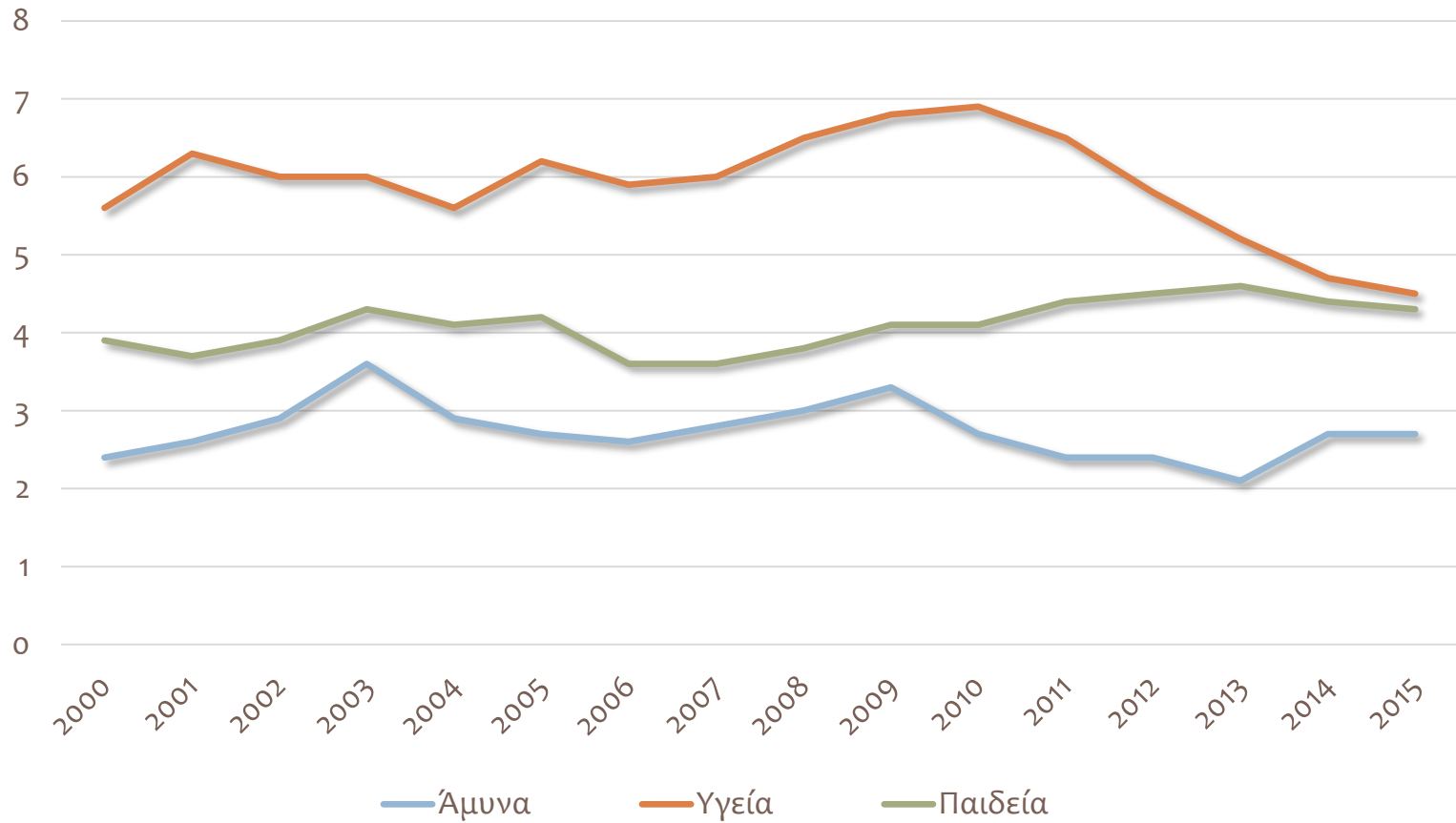
Έμμεση φορολογία (%ΑΕΠ)

* Εκτίμηση** Πρόβλεψη

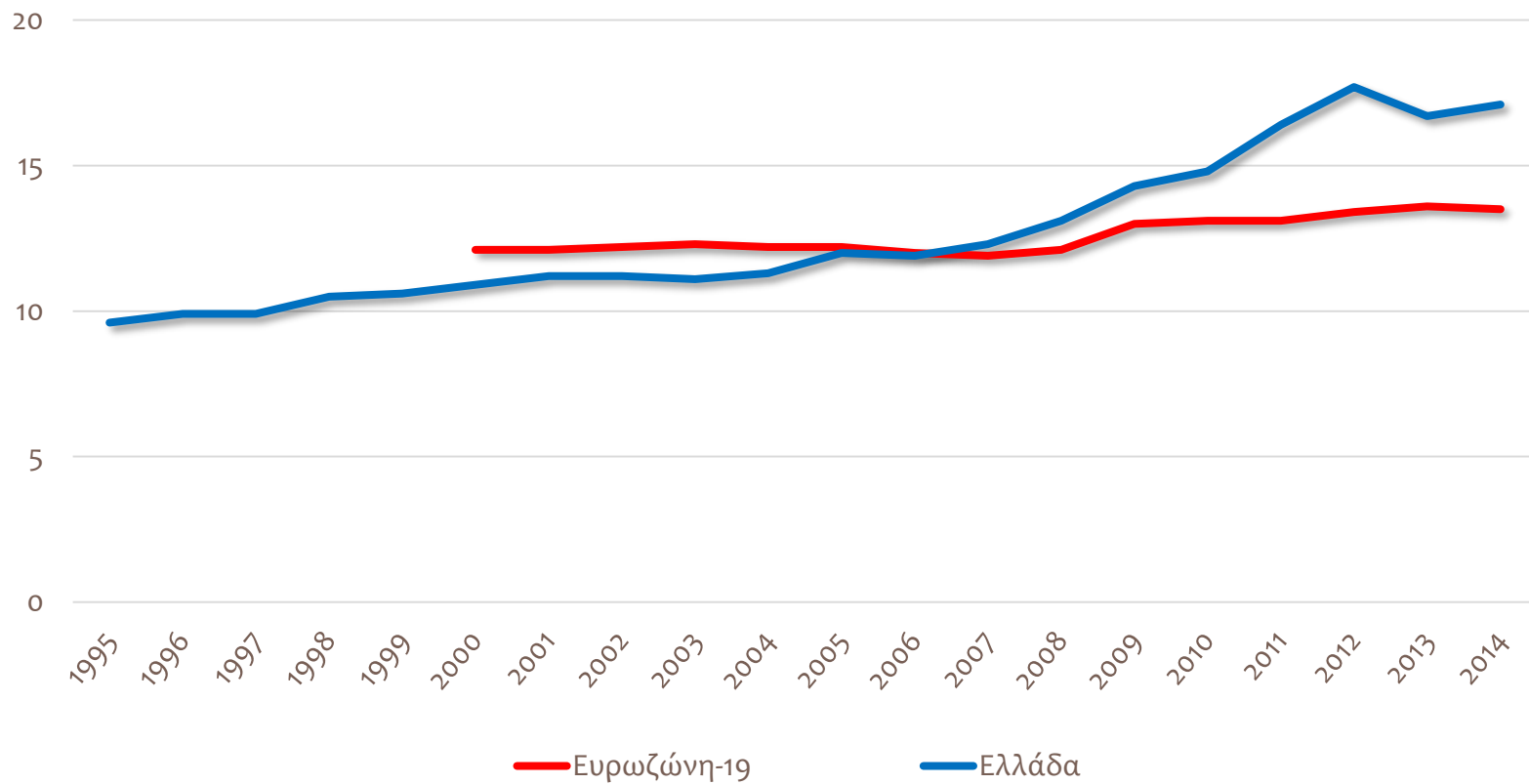
Πηγή: Κρατικός Προϋπολογισμός, 2005-2017, Υπουργείο Οικονομικών

Κατηγορίες δημοσίων δαπανών (% ΑΕΠ)

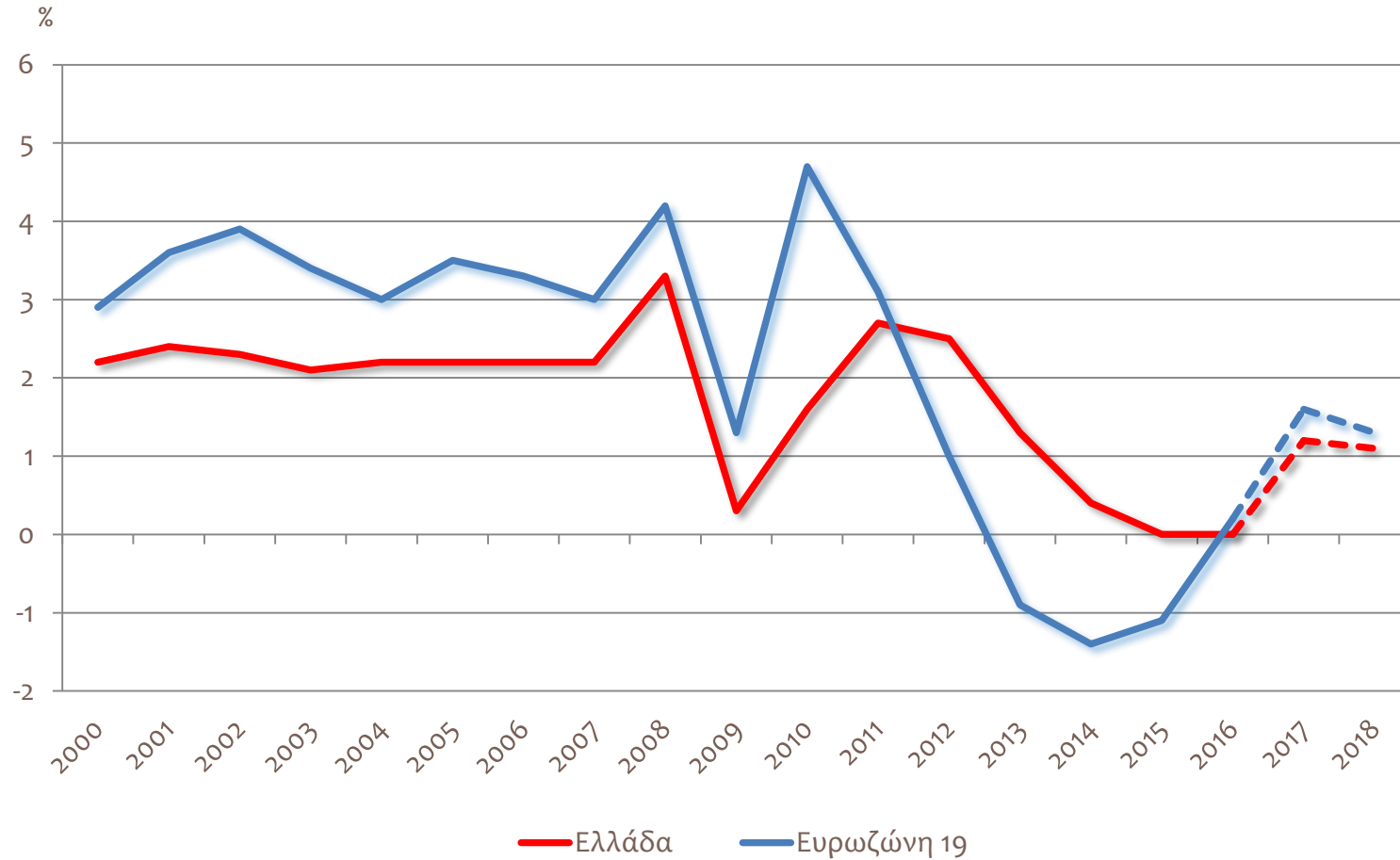
Πηγή: Eurostat

Πληρωμές συντάξεων (% ΑΕΠ)

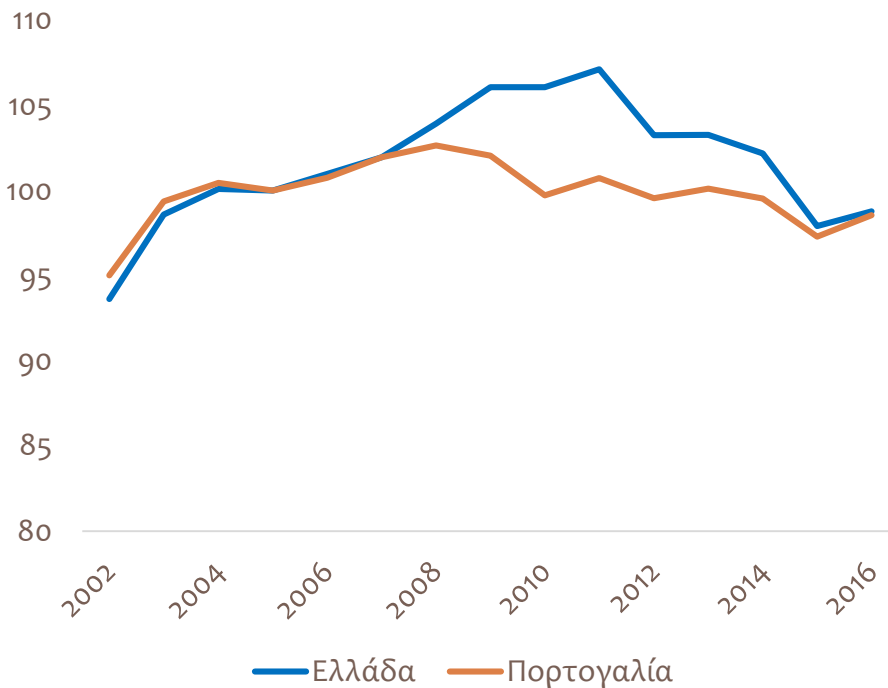
Πηγή: Eurostat

Εναρμονισμένος πληθωρισμός

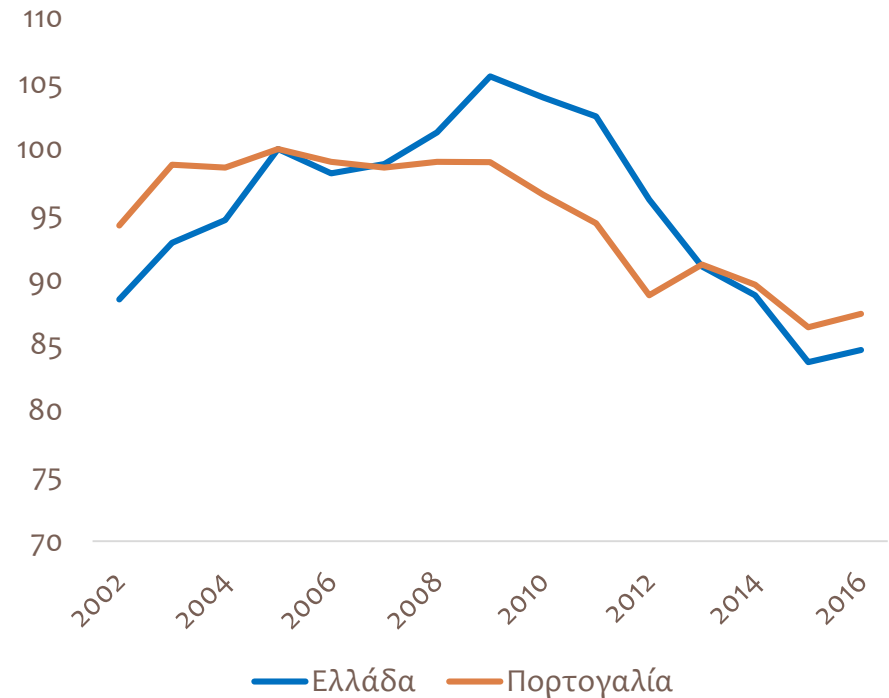

Πραγματική σταθμισμένη ισοτιμία

Πραγματική Σταθμισμένη Ισοτιμία (CPI)*,
2005=100

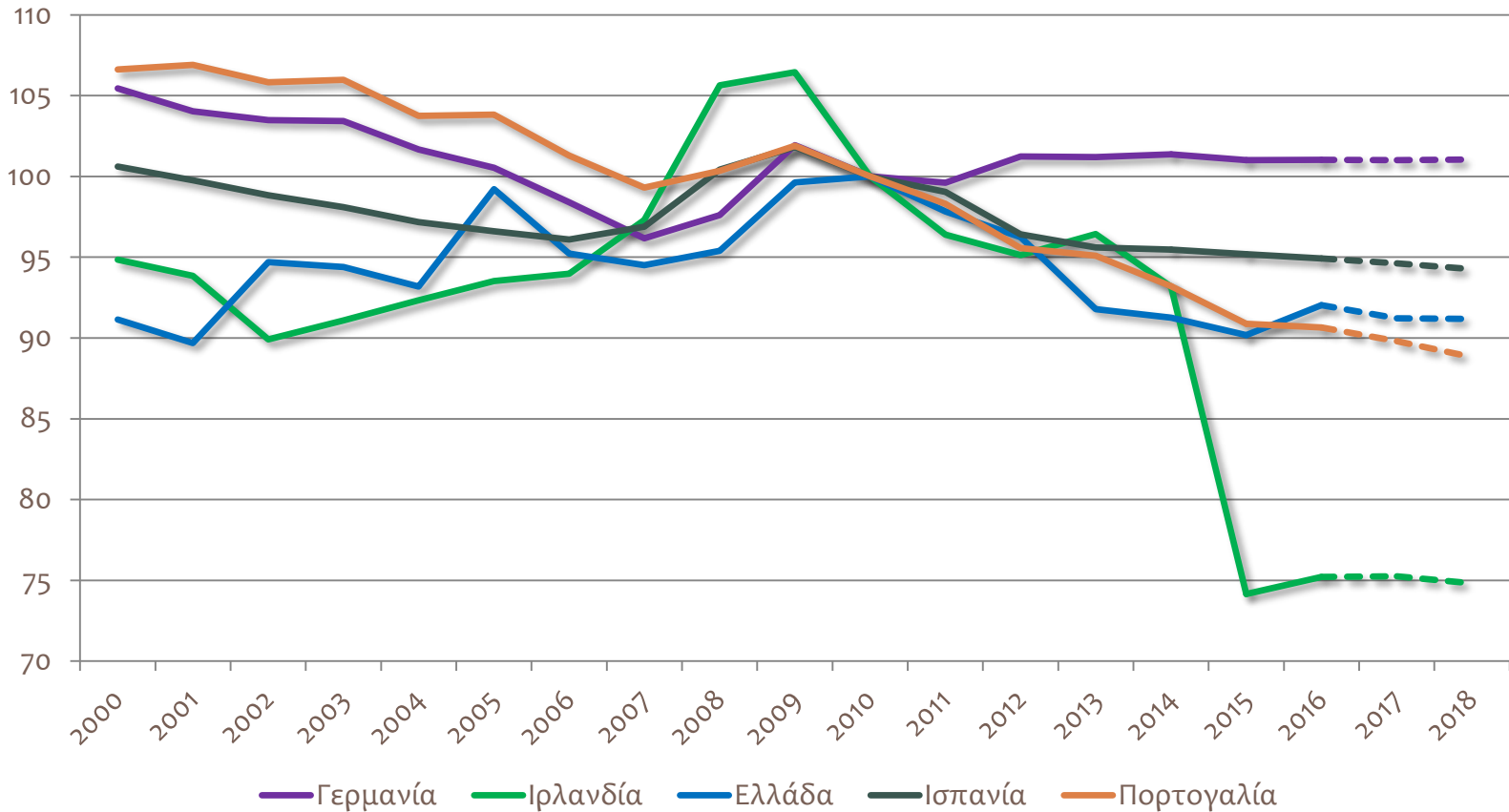
Πραγματική Σταθμισμένη Ισοτιμία (ULC)*,
2005=100

*έναντι 37 εμπορικών εταίρων
Πηγή: Eurostat

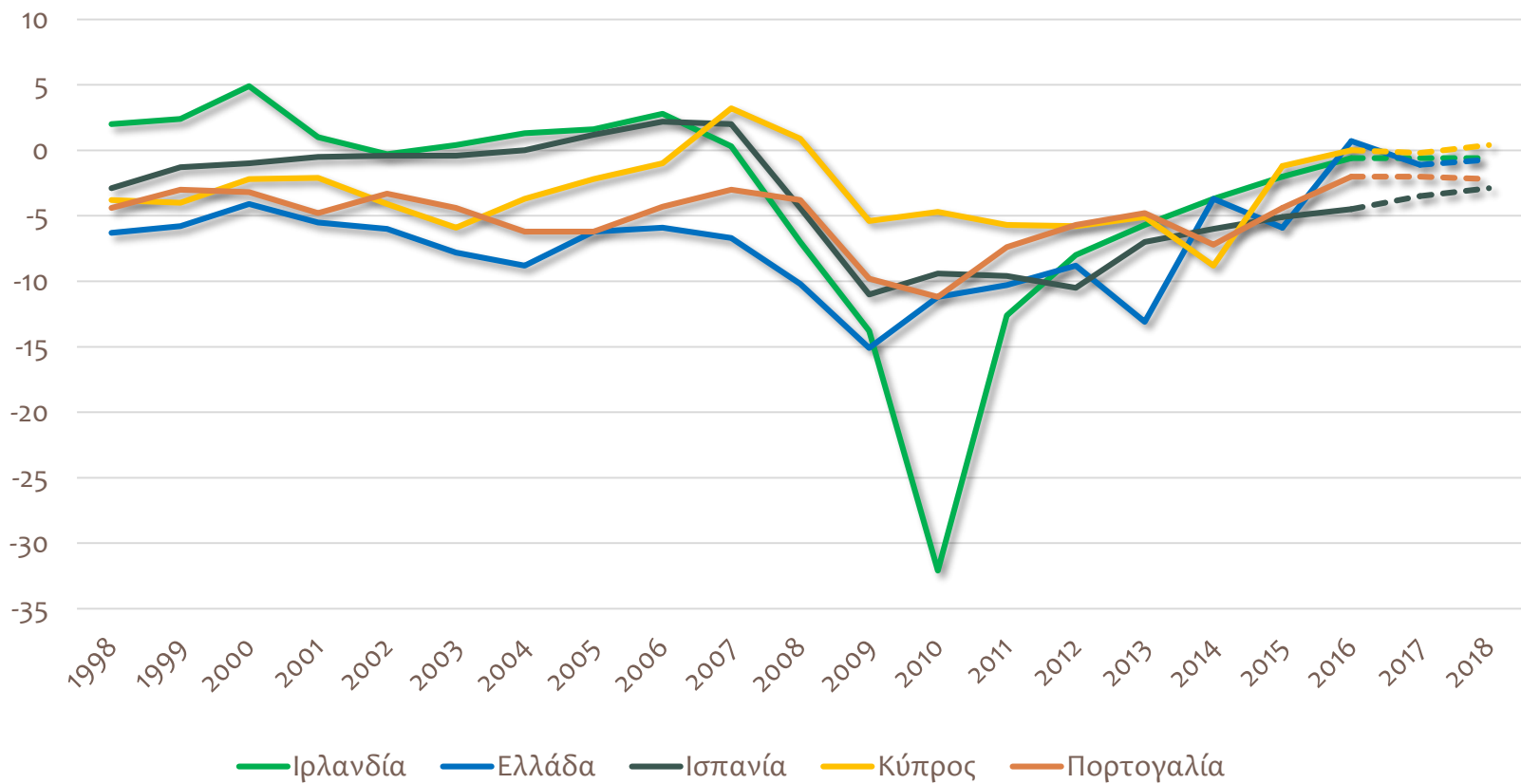
Πραγματική Σταθμισμένη Ισοτιμία (αποπληθωριστής: CPI)
Πραγματική Σταθμισμένη Ισοτιμία (αποπληθωριστής: μοναδιαίο κόστος εργασίας στο σύνολο της οικονομίας)

Μοναδιαίο κόστος εργασίας* (σε πραγματικούς όρους)

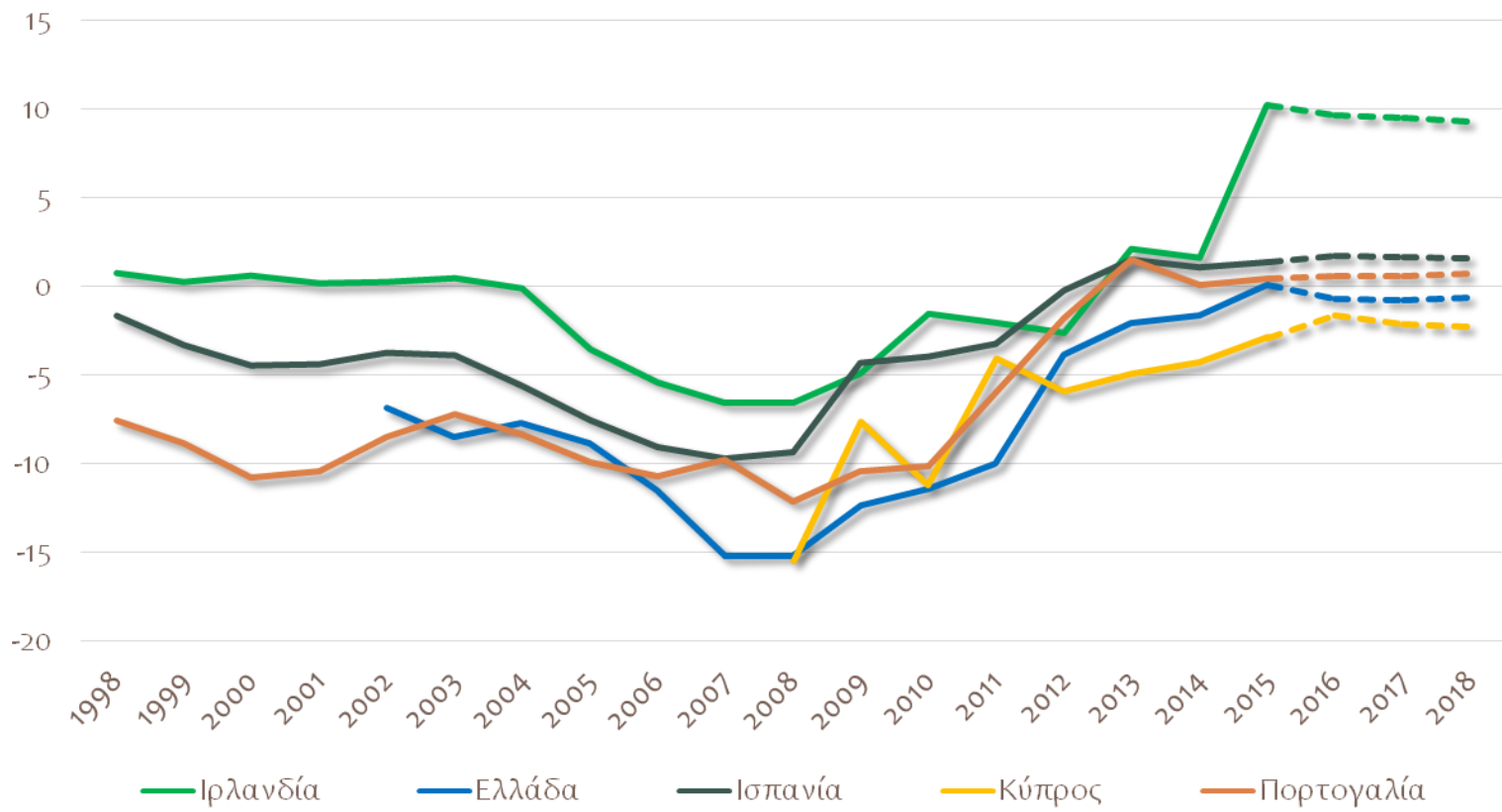
*Λόγος των αποζημιώσεων ανά απασχολούμενο προς το ονομαστικό ΑΕΠ ανά απασχολούμενο
Πηγή: AMECO, (2010=100)

Ισοζύγιο Προϋπολογισμού – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

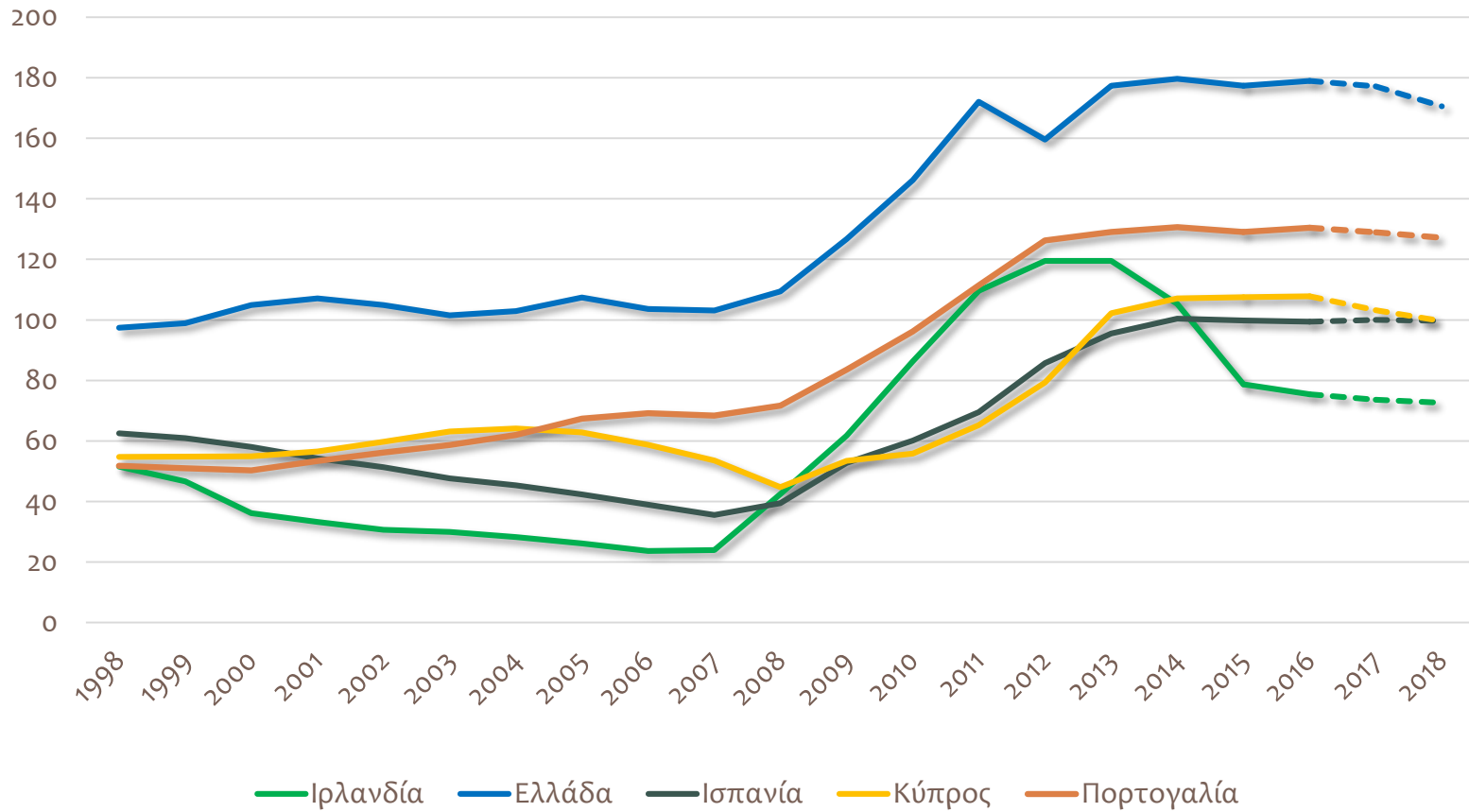
Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, winter 2017, European Commission

Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών–Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγή: AMECO

Χρέος Κυβέρνησης – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, winter 2017, European Commission

Προοπτικές – 2017 και συνέχεια

1. 2014-2016: μακροοικονομική στασιμότητα – εξισορρόπηση
2. Βραχυπρόθεσμα προοπτικές ανάκαμψης το 2017 στο βαθμό που
 - (α) γίνεται εκκίνηση από χαμηλή βάση
 - (β) μειώνεται η αβεβαιότητα για την εκτέλεση του προγράμματος (;)
 - (γ) οι ηλεκτρονικές πληρωμές οδηγούν σε καταγραφή υψηλότερου ποσοστού της οικονομίας και (;)
 - (δ) υπάρχει βελτίωση του κλίματος στο ευρωπαϊκό περιβάλλον (;)
1. Όμως υπάρχει χαμηλή εσωτερική αποταμίευση – άμεση ανάγκη για επενδύσεις από το εξωτερικό, αλλά και αποτελεσματική κινητοποίηση εγχώριων πόρων

- Νέο αναπτυξιακό πρότυπο – πίεση σε λιανικό εμπόριο και κατασκευές
- Διαμόρφωση νέας σχέσης ανάμεσα σε επιχειρηματικότητα, εργασία και κράτος
- Εξορθολογισμός φορολογικού συστήματος
- Εξορθολογισμός δημόσιων δαπανών
- Δέσμευση για μηχανισμό μελλοντικών διορθώσεων δημοσιονομικών αποκλίσεων
- Συσχέτιση αμφίπλευρων δεσμεύσεων για ελάφρυνση από δημόσιο χρέος και δομικό μετασχηματισμό
- Μπορεί να αναμένονται αναταράξεις από το διεθνές περιβάλλον – η ελληνική οικονομία οφείλει να «ανακαλύψει ξανά τον εαυτό της» εάν δεν θέλει να είναι εκτεθειμένη σε κινδύνους μεσοπρόθεσμα